

Aan Staatssecretaris

nota

Kamerbrief stand van zaken opvolging aanbevelingen
Algemene Rekenkamer

TER BESLISSING

Datum

20 augustus 2024

Onze referentie

IENW/BSK-2024/223722

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir. Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Beslistermijn

2 september 2024

Bijlage(n)

2

Aanleiding

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat van 3 juli jl. heeft de Tweede Kamer verzocht om een brief met een update over de opvolging van de adviezen uit het rapport Handhaven in het Duister van de Algemene Rekenkamer (ARK) uit 2021. In dit rapport concludeerde de ARK dat het stelsel van toezicht en handhaving om milieucriminaliteit tegen te gaan, onvoldoende functioneert.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met bijgevoegde Kamerbrief en die te ondertekenen, waarna deze – mede namens de minister van Justitie en Veiligheid – naar de Tweede Kamer zal worden verstuurd. Hetzelfde besluit wordt parallel aan de minister van JenV voorgelegd.

Kernpunten

- De Algemene Rekenkamer doet in het rapport aanbevelingen. Voor een aantal van deze aanbevelingen waren op moment van verschijnen van het rapport reeds acties in gang gezet. Na het verschijnen van het rapport zijn aanvullende acties in gang gezet, die grotendeels in het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel milieu (IBP VTH) zijn geland.
- U geeft in de brief de stand van zaken weer van de opvolging van de aanbevelingen. U gaat in op de versterking van de informatie-uitwisseling en de kennispositie, Inspectievier, de effectiviteit van toezicht en handhaving, de aanpak van veelplegers, het openbaar maken van uitkomsten van inspecties, en het periodiek informeren van het parlement.
- De Algemene Rekenkamer heeft ook een aantal aanbevelingen gedaan die specifiek waren gericht tot de minister van Justitie en Veiligheid.

Krachtenveld

IenW is verantwoordelijk voor het stelsel van Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) milieu en de bestuursrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit. Ook valt een aantal onderwerpen in het kader waarvan milieucriminaliteit kan plaatsvinden (bijvoorbeeld afval en bodem) beleidsmatig onder IenW.

JenV is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke aanpak. Ook het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) is van belang in de aanpak van milieucriminaliteit, nu zij beleidsmatig verantwoordelijk zijn voor

onderwerpen in het kader waarvan milieucriminaliteit kan plaatsvinden (mest, gewasbeschermingsmiddelen en *wildlife*).

De **provincies en/of gemeentes** zijn het bevoegd gezag voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Strafrechtelijke opsporing en handhaving vindt plaats door **politie**, buitengewoon opsporingsambtenaren (**boa's**, bijvoorbeeld werkzaam bij Omgevingsdiensten), en de Inlichtingen- en Opsporingsdienst van de Inspectie Leefomgeving en Transport (**ILT-IOD**) en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (**NVWA-IOD**). Het Functioneel Parket van het **Openbaar Ministerie** is verantwoordelijk voor de aansturing van de strafrechtelijke handhaving van milieuwetgeving. De Strategische Milieukamer (**SMK**) stuurt de Landelijke Milieukamer aan. De SMK bestaat uit de inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), de Politie en de omgevingsdiensten, onder voorzitterschap van Openbaar Ministerie.

Onze referentie

IENW/BSK-2024/223722

Opgesteld door

DG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E

Aan

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2

Toelichting

Rapporten Algemene Rekenkamer

De ARK publiceerde op 30 juni 2021 het rapport 'Handhaven in het duister'¹, in navolging van het deelrapport 'Een onzichtbaar probleem' in januari 2021.² De ARK concludeerde dat het stelsel van toezicht en handhaving om milieucriminaliteit tegen te gaan onvoldoende functioneert. Onvoldoende zicht op de omvang van milieucriminaliteit en gebrek aan informatie zorgt er volgens de ARK voor dat de overheid niet adequaat kan bijsturen. Ook ziet de ARK dat milieuwetgeving niet goed wordt nageleefd, er een groep veelplegers bestaat en de keuzes in handhaving en toezicht niet altijd begrijpelijk zijn. Ook wordt geconstateerd dat interventies niet altijd leiden tot beter naleefgedrag. Verbetering van de informatiehuishouding is volgens de ARK noodzakelijk.

Milieucriminaliteit

Milieucriminaliteit leidt tot schade aan milieu, gezondheid en economie. Het wordt gedefinieerd als "*Strafrechtelijk, bestuursrechtelijk en/of moreel verwijtbaar gedrag op het terrein van de milieuwet- en regelgeving dat (aannemelijk) milieuschade tot gevolg heeft en waarmee tegelijkertijd (bedrijfs)economisch voordeel en/of immaterieel gewin wordt nagestreefd*". Milieucriminaliteit kent verschillende verschijningsvormen. De SMK beschrijft in het Dreigingsbeeld milieucriminaliteit 2021 negen vormen van milieucriminaliteit: mestfraude, illegale gewasbeschermingsmiddelen, criminaliteit ten aanzien van de bodem, afvalcriminaliteit, fraude met olie, illegale handel in F-gassen, fraude met zeer zorgwekkende stoffen (ZZS), vuurwerkcriminaliteit, en *wildlife crime*. Milieucriminaliteit is niet beperkt tot deze verschijningsvormen. Andere vormen vallen hier ook onder, zoals het moedwillig buiten de vergunning handelen. Milieucriminaliteit heeft ernstige gevolgen en is ondermijnend. Er gaat veel geld in om, en vindt vaak plaats binnen legale bedrijfsstructuren. Verschillende rapporten wijzen op de benodigde verbetering in de aanpak van milieucriminaliteit, zoals het rapport van de commissie van Aartsen ('Om de leefomgeving') en de rapporten van de Algemene Rekenkamer ('Handhaven in het duister').

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing.

¹ [Handhaven in het duister | Rapport | Algemene Rekenkamer.](#)

² [Een onzichtbaar probleem | Rapport | Algemene Rekenkamer.](#)

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Concept-Kamerbrief	
03	Bijlage bij Kamerbrief	Handreiking actieve publicatie handhavingsbeschikkingen

Onze referentie

IENW/BSK-2024/223722

Opgesteld doorDG Milieu en Internationaal
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster E**Aan**

Staatssecretaris

Bijlage(n)

2